

YEDİKITA

AYLIK TARİH VE KÜLTÜR DERGİSİ
MART 2026 - SAYI 211

YAYINCI
ÇAMLIÇA BASIM YAYIN VE TİC. A.Ş.

Adına İmtiyaz Sahibi AHMET TEMİZ
Yayın Yönetmeni (Sorumlu) KEMAL ERKAN
Yayın Editörü VEYSEL SEKMEN
Editörler R. KEMAL SUBAŞI
EMRE BOYACI
Dijital İçerik Editörü TUNAHAN KANICI
Yayın Danışmanları DR. SELMAN SOYDEMİR
İBRAHİM COŞKUN
Tasarım SÜLEYMAN KÖKLÜ
Kurumsal İletişim MURAT SAFRAN - MELİH GÖKCE
Web AURORA BİLİŞİM

KÜTÜPHANE VE ARŞİV

Çamlıca Araştırma Kütüphanesi
www.camlicalibrary.org

YÖNETİM YERİ

Çamlıca Basım Yayın ve Tic. A.Ş.
Bağlar Mah. Mimar Sinan Cad. No 54
Güneşli - Bağcılar / İSTANBUL
Sertifika No 46592

REKLAM

MURAT SAFRAN
murat.safraan@camlicabasim.com

BASKI

Çamlıca Basım Yayın

YAYIN SÜRESİ-TÜRÜ

Aylık-Yerel Süreli
ISSN 1308-5379

AVRUPA (ALMANYA)

ENDER GMBH, Melatener Weg 18 - 50825 KÖLN
Tel. +49 221 690 58 90
www.camlicakitap.de / abone@camlicakitap.de

AVRUPA (HOLLANDA)

Çamlıca Kitap B.V. Bemmelseweg 67 6662 PE Elst-GLD
Holland / info@camlicakitap.nl / www.camlicakitap.nl

YEDİKITA Dergisi'nin bütün yayın hakkı, Çamlıca Basım Yayın ve Tic. A.Ş.'ye aittir. Dergide çıkan yazılar kaynak gösterilerek iktibas edilebilir. Yayınlanan reklamların her türlü mesuliyeti, sahiplerine aittir.

İRTİBAT VE ABONE

0850 811 9 811
abonemerkizi@camlicabasim.com
Yazı İşleri (0212) 657 88 00 - 7103
WhatsApp Hattı 0530 285 38 04

ÇAMLIÇA BASIM YAYIN VE TİC. A.Ş.

Ziraat Bank IBAN TR81 0001 0021 0550 7231 7750 02
Akbank IBAN TR60 0004 6011 9388 8000 0135 18

yedikita.com.tr editor@yedikita.com.tr

f i x y / yedikitadergisi

Yeni bir okuma deneyimi için
dijital sayılarımız
Çamlıca Kitap uygulamasında

Yedikitadan...

i

lâ-yı Kelimetullah aşkıyla yollara düşen, Hz. Allah'ın kelamını yeryüzünün dört bir yanına ulaştırmak için vatanından, yuvasından ve sevdiklerinden ayrılan isimsiz yiğitler vardır. Onlar, tek bir kalbe dokunabilmek ve insanlığın hidayetine vesile olabilmek için uzakları yakın kılmıştır.

Bu yolculuğun müstesna örneklerinden biri de Hz. Büreyde bin Husayb El- Eslemî'dir(r.a.). Müşriklerin, Peygamber Efendimiz'i (s.a.v.) ele geçirene vaat ettiği ödülü almak için yetmiş kişilik birliğiyle yola çıkan Hz. Büreyde (r.a.), Resûlullah (s.a.v.) ile karşılaştığı anda manevî atmosferden etkilenecek kelime-i şهادet getirmiş ve Ashab-ı Kiram'ın safına katılmıştır.

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) Medine-i Münevvere'yi teşrif ettiğinde, Hz. Büreyde (r.a.), kafilenin mübarek beldeye sancaksız girmesine gönlü razı olmamış, sarığını çözüp bir mızrağın ucuna bağlayarak en önde yürümüş ve tarihe, "İslâm'ın ilk sancaktarı" olarak geçmiştir.

Hz. Büreyde (r.a.), Peygamber Efendimiz'in (s.a.v.), "Horasan heyetine katıl ve Merv'e yerleş!" buyruğu üzerine, Resûlullah'ın (s.a.v.) irtihalinden sonra Merv'e hicret ederek hayatının son on bir yılını bu topraklarda geçirmiştir.

"At sırtında cihat etmekten daha güzel bir yaşayış yoktur!" diyerek ömrünü İslâm'a adayan Hz. Büreyde (r.a.), bugün Türkmenistan'ın Merv şehrinde "Burıda Baba" adıyla anılan türbesinde medfundur.

Bu ay kapak dosyamızda, onun Medine-i Münevvere'den Merv'e uzanan mücadele ve mücahede dolu hikâyesini anlatıyoruz. İstifadeli okumalar dileriz...

içinde

MART 2026
sayı

211

26-43

İSLÂM'IN İLK SANCAKTARI

BÜREYDE BİN HUSAYB EL-ESLEMÎ
(R.A.)

ABDYLLA ORAZSAHEDOV

ekiler

6

AYIN GÜNÜ
MEHMED ŞEVKİ

8

İFO
DAKİKA DAKİKA 18 MART
AHMET YURTTAKAL

10

KAPISINDAN PENCERESİNE
TÜRK EVİNİN MAHREMİYET
UNSURLARI
YUNUS EMRE DİNÇEL

16

ÇANAKKALE CEPHESİ'NDE
RAMAZAN-I ŞERİF
AHMET YURTTAKAL

44

ÂNIN HİKÂYESİ
KAYBEDERKEN KAZANMAK
TUNA SER

46

ZİGETVAR ÖNÜNDE BİR
SULTAN
HÜSEYİN AKAGÜNDÜZ

52

TARİH AMBARI
MUSTAFA DEDELER

54

BARCELONA'DA İSLÂM
HÂKİMİYETİ
VEYSEL SEKMEN

60

350 LİRAYA SATILAN MİRAS
EMİR MUSA MEDRESESİ'NİN
HİKÂYESİ
ARİF HATTATOĞLU

67

BERCESTE

68

SARAYDAN GEÇEN TREN
VEYSEL SEKMEN

70

ÜÇ FARKLI KITA, ÜÇ ADAŞ ÜLKE
GİNE ADININ KÖKENİ
AHMET HİLMİ YAŞAR

76

TESTGÂH
İHTİYARLIK
AHMET SARBAY

78

BULMACA
SELMAN ASLAN

13 MART 624

MÜSLÜMANLAR, BEDİR'DE ZAFER KAZANDI

Peygamber Efendimiz'in (s.a.v.) yanında yer alarak kendinden üç kat büyük müşrik ordusunu mağlup eden Müslümanlar, büyük zafer kazanmışlardı...

622

Müşriklerin giderek artan zulüm ve işkenceleri yüzünden Mekkeli Müslümanlar, Medine-i Münevvere'ye hicret etmeye başladı.

20 Eylül 622

Hazret-i Ebûbekir (r.a.) ile birlikte hicret eden Peygamber Efendimiz (s.a.v.), Medine-i Münevvere yakınlarındaki Kuba mevkiine geldi.

623

Peygamber Efendimiz (s.a.v.), Muhacirler ve Ensar arasında kardeşlik müessesesini tesis etti. Medine-i Münevvere'de İslâm Devleti kuruldu.

624

Kureyşlilerden birçok kimsenin katıldığı Ebû Süfyan idaresindeki büyük bir ticaret kervanı, Suriye'ye gitmişti. Kervanın amacı, Müslümanların Mekke-i Mükerre'm'e bıraktığı malları da satarak onlara karşı silahlanmak ve harp hazırlığı yapmaktı.

8 Mart 624

Suriye'den dönmekte olan kervanı durdurmak isteyen Peygamber Efendimiz (s.a.v.), sahabe-i kiram ile birlikte Medine-i Münevvere'den ayrıldı. 313 kişilik İslâm ordusunun 83'ü Muhacirlerden, gerisi Ensar'dan oluşmaktaydı.

8 Mart

Öte yandan Müslümanların ordu topladığını öğrenen müşrikler, Ebû Cehil kumandasında 1000 kişilik ordu ile yola çıktılar.

13 Mart 624

İki ordu, Bedir kuyuları civarında karşı karşıya geldi. Muharebe, Ashab-ı Kiram'ın azim ve sebatı ile Cenab-ı Hakk'ın yardımı sayesinde Müslümanların galibiyetiyle neticelendi. Kureyş müşrikleri, başta Ebû Cehil olmak üzere 70 ölü, 70 esir vererek kaçtılar. Müminler ise altısı Muhacirlerden, sekizi Ensar'dan olmak üzere 14 şehit vermişlerdi..

MART'TA BAŞKA NE OLDU?

2
MART
1389

Şâh-ı Nakşibend (k.s.) Hazretleri vefat etti.

13
MART
1430

Selanik fethedildi.

18
MART
1915

Çanakkale Deniz Zaferi kazanıldı.

27
MART
1891

"Servet-i Fünûn" dergisinin ilk sayısı yayınlandı.

DAKİKA DAKİKA 18 MART

Çanakkale Deniz Savaşları'nın en çetin mücadelesi, 18 Mart günü yaşandı. Düşmanın yağmur gibi yağan top ve güllelerine karşı; Türk askerinin sarsılmaz azmi, sabrı ve imanı galip geldi...

Türk kıyı gözetleme postaları bildirdi:
"Düşman gemileri geliyor!"

10:30

Queen Elizabeth'in 38'lik mermisi, Çimenlik Kalesi'nde cephaneliğe isabet etti. Büyük bir patlama oldu.

12:00

Müstahkem Mevki Komutanı Cevat Paşa karargâhına döndü.

14:00

08:15

Queen Elizabeth zırhlısı, hareket işareti verdi. Çanakkale Boğazı'na doğru hareket başladı.

11:15

Triumph muharebe gemisi, Anadolu yakasında Halileli sırtlarına 13 bin metreden ilk ateşi açtı.

11:16

18 Mart Boğaz Muharebesi başladı.

11:17

Erenköy bölgesindeki Türk topçuları, muhasara toplarıyla cevap verdi.

11:30

Dört Fransız muharebe gemisi de Seddülbahir önünden çıkarak boğaza girdi.

11:40

Queen Elizabeth zırhlısı, Çanakkale şehrini bombaladı. Şehirde büyük yangın çıktı.

11:50

Rumeli Hamidiye tabyasında büyük patlama oldu. İki top muharebe dışı kaldı.

13:00

Erenköy obüs bataryaları, Agamemnon'a isabet üzerine isabet etti.

13:20

Anadolu Hamidiye Tabyası, Fransız Bouvet zırhlısını ateş altına aldı.

13:45

Bombardıman şiddetli, tabyalar yoğun ateş altında kaldı.

13:54

Bouvet zırhlısında büyük patlama meydana geldi, gemi denizin derinliklerinde kayboldu.

Inflexible kruvazörü mayına
çarptı. Gemi su almaya
başladı, hafif yana yattı.

16:06

Cevat Paşa, birleşik filo
üzerine keşif için uçak
gönderdi.

16:00

Irresistible zırhlısı
tamamen sulara
gömüldü.

19:30

15:03

Düşman tarafından
Dardanos İstihkâmına
dehşetli bir ateş açıldı.

15:20

Irresistible zırhlısı, bir mayına
çarptı. Mürettebatını tahliye
etmeye başladı.

18:00

Gemiler ateşi kesti.
Gittiler... Geçemediler...
Geçemeyecekler...

22:30

Ocean gemisi, boğaz çıkışına
sürüklendikten sonra,
Morto Koyu'nda battı.

Seyit Onbaşı, 14.00-16.00
saatleri arasında 276 kiloluk
mermiyi kaldırıp topa sürerek
Ocean zırhlısını vurdu.

Mart 2026 • Sayı: 211

Metin: Ahmet Yurttakal • Infografik: Siraceddin El

YEDİKITA
TARİH VE KÜLTÜR DERGİSİ

QR kodunu
okutarak
indirebilir
ve çıktı
alabilirsiniz.

KAYBEDERKEN KAZANMAK

Kaybetmek kadar, kaybederken kendinden ödün vermemek de büyük meziyettir. 93 Harbi'nin (1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı) en çetin günlerinde Plevne'yi yaklaşık beş ay boyunca sayıca ve mühimmatça katbekat üstün bir orduya karşı dirayetle savunan Gazi Osman Paşa, bu karakteri gösteren büyük bir şahsiyetti. Askerî bakımdan yenilgiyle sonuçlanmış olsa da Plevne Müdafaası, hem milletin vicdanında hem de dünya kamuoyunda büyük hayranlık uyandırdı. Paşanın esaretten İstanbul'a dönüşünde (12-13 Mart 1878), onu coşkuyla karşılayan kalabalık; kaybedilen bir cepheye değil, korunmuş bir askerî haysiyete hürmet gösteriyordu. Öyle ki düşman dahi bu kahramanlığa kayıtsız kalmamış; paşaya kılıcı iade edilmiş ve Rus Çarı, kendisini Çifte Kartal Nişanı ile taltif etmişti.

İLM-İ SİYASET BİLMEK

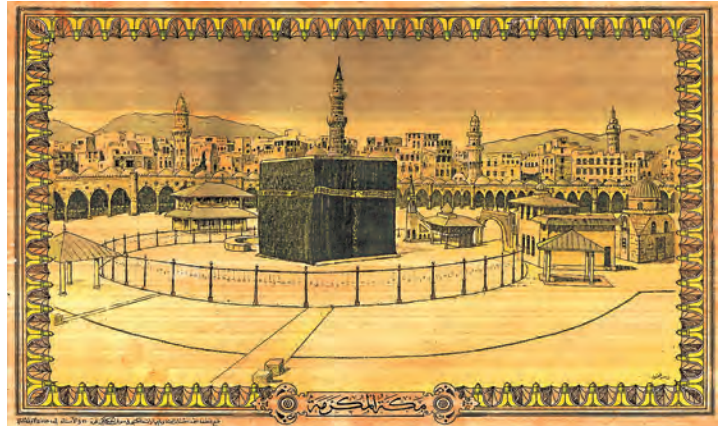
Yusuf bin Halid Semtî rahimehullah, Basra'dan Kûfe'ye gelerek İmâm-ı Âzam Hazretleri'nden ilim öğrendi. Basra'ya dönmek istediğinde İmâm-ı Âzam Hazretleri, ona:

“Sen, birtakım âlimlere tâbi olan bir topluluğa gidiyorsun. Basra'ya varınca kürsüye çıkıp, ders halkası toplamakta ve ‘Ebû Hanîfe şunları, bunları söyledi.’ demekle acele etme. Zira böyle yaparsan, seni mescidin kapısına koyarlar.” buyurarak nasıl hareket etmesi lazım geldiğini anlattı. Fakat Yusuf Semtî, Basra'ya varıp ona buna itiraz etti ve kürsüye çıkarak “Ebû Hanîfe şunları, bunları söyledi.” deyince onu mescidden dışarı attılar.

İmâm Züfer'in gelmesine kadar Ebû Hanîfe Hazretleri'nin ismi, Basra'da anılmadı. İmâm Züfer, Basra'ya varınca bir müddet, mescidde ileri gelen kimselerin yanına oturdu. Onların meclislerine iştirak etti. Fıkıhta aslî ve mühim meseleleri bırakıp teferruat ile fazlaca meşgul olduklarını anladı. Bir mesele olduğunda Ebû Hanîfe'nin görüşü olduğunu söylemeden, meselenin esasını, delilleri ile izah ederdi. Sonra ‘İşte burada, şu bildiğimizden daha güzel bir kavil (görüş) vardır.’ demeye ve o hüküm ile amel etmeye başladılar. Kalpleri, her beyan ettiğini güzel görmeye başlayınca İmâm Züfer “İşte bunlar, Ebû Hanîfe'nin söyledikleridir.” dedi. Onlar da “Kim söylerse söylesin, bununla amel ederiz.” dediler.

Müslümanların, Kâbe-i Muazzama'nın inşası ve Fil Senesi gibi büyük hadiseleri tarih başlangıcı yaptıklarını, hicretten sonra senelerin birer ünvan ile anılmaya başlandığını; meselâ birinci hicrete izin çıktığı için “İzin Senesi”, ikinci seneye cihat emri verildiği için “Emir Senesi”, hicretin onuncu senesine de “Veda Senesi” denildiğini...

BİLİYOR
MUYDUNUZ?

DOĞRU BİLİNEREN YANLIŞLAR

KELEBEĞİN ÖMRÜ BİR GÜN DEĞİLDİR

İnsan ömrünün kısalığını ve zamanın değerini vurgulamak amacıyla yaygınlaşmış olan bu bilgi doğru değildir. Kelebeklerin hayat süresi, türlerine göre değişiklik gösterir ve çevresel şartlardan etkilenir. Hava durumu, bitki örtüsü ve kelebeğin fiziksel yapısı, bu süre üzerinde belirleyicidir. Ergin bir kelebeğin ortalama hayat süresi, 20 ila 40 gün arasındadır. Bazı türlerde, bu süre daha da uzundur. Meselâ, Monarch kelebeği uygun şartlarda yaklaşık 9 ay yaşayabilmektedir. Gerçekte ömrü bir gün olan canlı: kelek değil, mayıs sineğidir.

HUKUKUN ŞEYHÜLİSLÂMI

Sultan Abdülaziz Han devri şeyhülislâmlarından Tırşucuzâde Ahmed Muhtar Efendi, bir gün makamındayken valide sultanın kahvecibaşısı gelir. Aksaray'da inşa edilen camiye ait vakıflardan doğan dava epey uzadığından, valide sultanın çok üzüldüğünü hatırlatır. Şeyhülislâm, "Hükme tesirim olmaz. Şer-i Şerif ne hükmederse öyle olur." diye karşılık verir. Kahvecibaşı çıkıp gidince Tırşucuzâde, etrafındakilere dönüp şöyle der: "Ben, valide sultanın değil, hukukun şeyhülislâmıyım. Ne zaman ki hak ve hukuka müdahale edilmek istenir ise aklıma, vaktiyle Ayasofya Medresesi'nde derse çıktığım zaman pabuçlarımı koltuğuma aldığım gelir. Hak hukuk bekçiliği zor iştir. Belki makama vefa getirmez ama kalbe şifa verir. Bu sebeple pabuç koltukta olacak, makamı bırakacak amma hakka dil uzattırmayacaksın!"

YEMEK VAKTİ

İbn-i Sina'ya bir gün sağlık bakımından en uygun yemek vakitlerinin hangileri olduğu sorulunca, meşhur hekim şöyle bir cevap vermiş:

"Zenginler acıttıkları, fakirler de yiyecek buldukları vakit!"

Osmanlı'nın İzinde Bir Medeniyetin Hikâyesi

Üç kıtaya yayılmış büyük mirası
yeniden keşfetmek isteyenler için...

YENİ

Çamlıca Kitap
mağazalarında ve
camlicakitap.com'da

YEDİKITA
kitaplığı

Tarihi Sevdiren Kitaplar...

***Hâk-i tîre olısar âhir birâder meskenin
Mâh-ı enver bezmine şem'-i şebistân oldu tut***

Aşki

*Ey kardeşim; neticede meskenin kara toprak olacak.
Farz et ki sana evinin lambası olarak dolunayı verseler de akıbetin değişmeyecek.*

İhtiyarlık

İhtiyarlar sadece ak saçlarıyla değil; sabırları, görgüleri ve hayat tecrübeleriyle de gençlere örnek olurlar. Normal toplumlarda aile ortamında onların sözü kesilmez, bir sofraya oturulurken onların yeri başköşe olur. Kim bilir kaç baharın yağurdunu yemiş bu insanlardan faydalanan toplumlar, geleceklerini sağlam inşa ederler...

1- Eski toplumlardan bazılarında, yaşlılar elden ayaktan düşünce eve bereketsizlik ve uğursuzluk getirir diye bir şekilde ortadan kaldırılmış. En insafli olanları ise dağ başlarına bırakılmış. Bu, hangi toplumlarda yaşanmış?..

- a-Antik Çin
- b-Japon
- c-Hindistan
- d-Hepsi

2- İhtiyar kelimesinin Orta Asya Türkleri arasındaki karşılığı ne idi?..

- a-Koca adam
- b-Yaşlı insan
- c-Aksakal
- d-Pir-i fânî

3- Dedeler ve nineler, yalnızca geçmişin şahitleri değil, bugünün rehberleridir. Anlattıkları hikâyeler, yaşanmış hadiseler, nasihatler; kültürü, tarih şuuru ve insani değerleri genç nesillere aktarır. Anadolu irfanı, ihtiyarları ne olarak görür?

- a-Evin temel taşı
- b-Duvarın köşe taşı
- c-Kemerin kilit taşı
- d-Hepsi

4- Yaşlanmak, bir dağa tırmanmak gibidir. Çıktıkça yorgunluk artar, nefes daralır ama görüş açısı genişler. Varna Meydan Muharebesi'nde düşman ölüleri arasında dolaşan Osmanlı Sultanı "Aralarında sakalına ak düşmüş kimse yok, hepsi genç!" diye şaşırırken, paşalardan biri "Başlarında bir ak saçlı olsaydı, başlarına bu iş gelmezdi sultanım." diye cevap verir. Cevaba şaşırın padişah kimdi?..

- a-Birinci Murad Han
- b-İkinci Murad Han
- c-Üçüncü Murad Han
- d-Dördüncü Murad Han

5- Yaşlılık, sıkıntıların çoğaldığı; insanın ihtiyarlıkla birlikte başkasının yardımına muhtaç hâle geldiği bir çağdır. Yaş ilerledikçe insanda ne artar?

- a-Makam aşkı
- b-Mal sevgisi
- c-Uzun yaşama hırsı
- d-Hepsi

6- Sevgili Peygamberimiz (s.a.v.) bir hadis-i şeriflerinde; “Eğer onlar olmasaydı, belalar, üzerinize sağanak gibi yağardı.” buyurmuşlardır. Onlar kimlerdir?..

- a-Beli bükülmüş ihtiyarlar
- b-Dili dönmeyen bebekler
- c-Dili olmayan hayvanlar
- d-Hepsi

7- Herkes, uzun yaşamayı ister. Böyle birini bulduklarında ne yapıp ne içtiğini merak ederler. 1970’li yılların başında gazeteciler, 100 yaşını devirmiş Erzurumlu Hatice Nine’ye de aynı soruyu sorarlar. Ninemiz, ne cevap vermiş dersiniz?..

- a-Kırtlama şekerle çay içmeden güne başlamam.
- b-Hiçbir şeyi kafama takmam.
- c-Her gün yarım şişe sirke içerim.
- d-Akşam erken yatar, öğleye kadar uyurum.

8- Tarih göstermiştir ki yaşlıların kıymetini bilmeyenler hem kendilerini hem de içinde yaşadıkları ülkeyi felakete götürmüşlerdir. Osmanlı’nın son döneminde ortaya çıkan Jön Türkler, iktidarı ele geçirince, koca ülkeyi 10 senede parça parça ederler. Bunu nasıl becerirler?..

- a-Tecrübeli bürokratları devlet dairelerinden kovarlar.
- b-Tecrübeli subayları ordudan atarlar.
- c-Devlet kademelerini, tecrübesiz komitacı gençlerle doldururlar.
- d-Hepsi

9- Bizde yaşlılar, evin bereketi olarak görülürdü. Onlar da boş oturmaz, arada bir alışverişe çıkar, varsa bağ bahçeyle uğraşır, torunlarıyla ilgilenir, ailenin yükünü alırlardı. Diğer kültürlerde ise “yaş yetmiş iş bitmiş” gözüyle bakılırdı. Batı, bu yaklaşımı telafi etmek için “huzur evi” dediğimiz “Nursing home” adı verilen müesseseler kurarsa da bedava değildir. Ancak parayı verenler buralarda kalır. Müteşebbisler, insanları teşvik etmek için hangi sloganı kullanırlar?..

- a-Parayı veren düdüğü çalar.
- b-Unutma, sen de yaşlanacaksın!..
- c-İnsan, yaşlanmaya karar verdiği gün ihtiyarlar.
- d-Yaşlılık, çocukluğunun ikinci aşamasıdır.

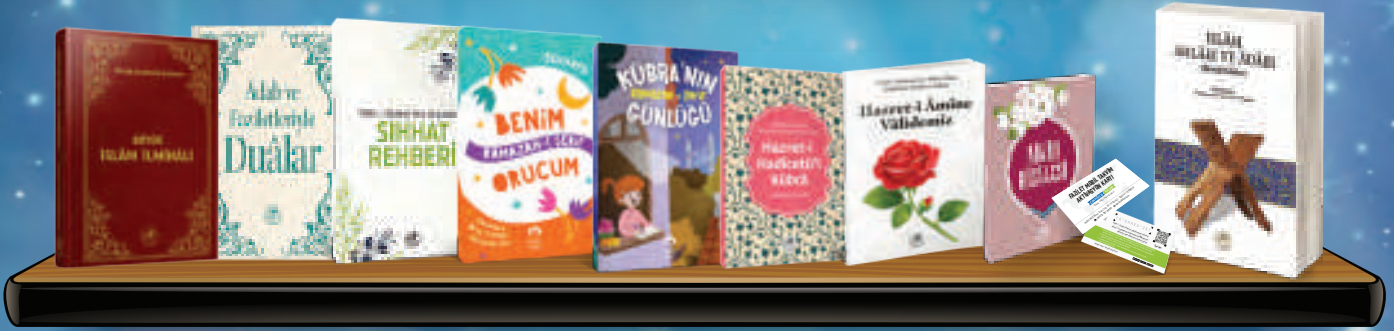
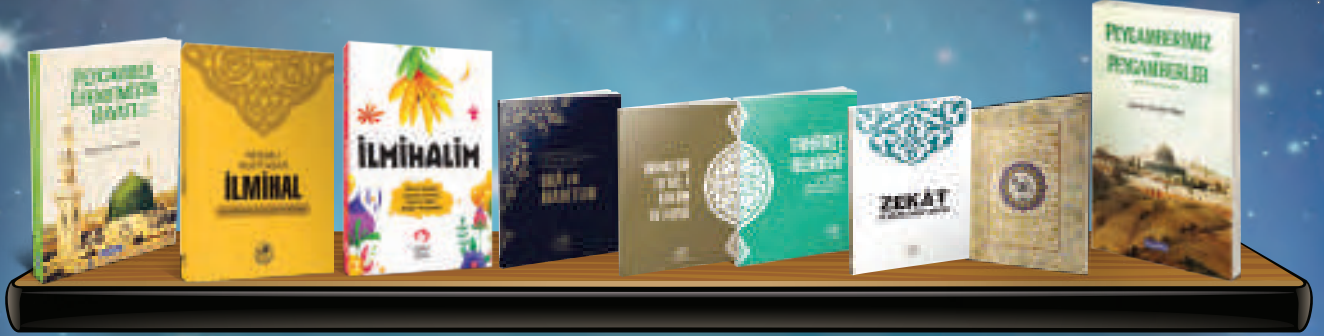
10- Ünlü yazar George Bernard Shaw’ı herkes İngiliz sanırsa da İrlandalıdır. Çok zeki ve hazırcıvaptır. Hayatı boyunca içki ve sigara kullanmadığı gibi kullananları “tahtası eksik kişiler” olarak tarif ederdi. 1950 yılında öldüğünde 94 yaşında idi. Onu ölüme götüren sebep ne olmuştur?..

- a-Ağac budarken aşağı düşer.
- b-At arabasının altında kalır.
- c-Buz gibi havada Thames Nehri’nde yüzmeye kalkar.
- d-Karate öğreneceğim diye tutturur.

RAMAZÂN-I ŞERÎF BEREKETİ

Çamlıca Kitap'ta

Ruhumuzun Gıdası Dini ve Ahlaki Bilgileri Öğreneceğimiz Kitaplar Sizlerle

Ayrıca özel hazırlanmış kitap kumanyalarını da Çamlıca Kitap'tan inceleyebilirsiniz!

Okumayı
İhmal
Etmeyin!

Çamlıca Kitap mağazalarında ve www.camlicakitap.com'da

» camlıca < kitap